

Beslut för bildande av naturreservatet Valvkullen

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Valvkullen
NVR-id:	2062137
Kommun:	Strömsund
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	Omkring 30 kilometer nordost om Lidsjöberg och två kilometer öster om Inviken
Centrumkoordinater:	N: 7162563 E: 507173 (SWEREF99 TM)
Fastigheter:	Del av Sjoutnäset 1:5, 1:6 och 1:65 samt del av nuvarande Sjoutnäset 1:3 och Svansele 1:10
Markägare:	Enskilda markägare samt Staten
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal:	724,7 hektar, varav 358,6 hektar produktiv skogsmark och 32,1 hektar vatten

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut.....	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området.....	3
Föreskrifter	5
Undantag från föreskrifterna.....	6
Skötselplan	7
Redogörelse för ärendet.....	7
Ärendets beredning.....	7
Synpunkter på förslaget till beslut	8
Länsstyrelsens bedömning.....	9
Bedömning och motivering	9
Naturvärdesinventeringar	10
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.....	10
Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster	11
Konsekvensutredning	12
Upplysningar.....	12
Bilagor	14

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Valvkullen**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets grandominerade naturskog, våtmarker och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda och ostörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet förväntas uppnås genom att skogsmark, våtmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Näringsrik grandominerad naturskog med hög andel gamla, grova träd och rikligt med död ved.
- Naturlig hydrologi och rörligt markvatten.
- Väl utvecklad intern beståndsdynamik, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved.
- Skogslandskap med karaktär av vildmark, orördhet och ostördhet.
- Naturskogsområdets storlek och mångformighet med dess livsmiljöer för en stor mångfald av arter.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar och lavar, marklevande svampar samt naturskogsgynnade och hålhäckande fåglar.

Beskrivning av området

Naturreservatet Valvkullen är beläget i Strömsunds kommun, cirka 30 kilometer nordost om Lidsjöberg och två kilometer öster om Inviken. Området är 725 hektar stort och utgörs i huvudsak av berget Valvkullens långsträckta nordväst-, väst- och sydvästsluttningar. Höjden sträcker sig från cirka 720 meter över havet på Valvkullens topp i östra delen av området, till cirka 470 meter över havet nere vid Nåsjön i områdets sydvästra del. Längs sluttningarna förekommer åsar, sänkor, branter, hållar och block samt rörligt näringsrikt markvatten. Det rörliga markvattnet ger förutsättningar för god tillväxt. I den västra och den sydöstra delen av området finns delvis skogbevuxna bergbranter som mestadels sluttar mot sydväst. Berggrunden i området utgörs främst av en blandning av

granatglimmerskiffer, kvarts-fältspatskiffer och kalkig glimmerskiffer. Jordarterna utgörs i huvudsak av morän och en del berg i dagen.

Skogen i området är främst gammal grandominerad (*Picea abies*) naturskog som är präglad av intern beståndsdynamik, där gamla träd dör och faller och nya växer upp. Inblandat i naturskogen förekommer gott om våtmarker och en del bäckar och små tjärnar. Bäckarna som rinner längs sluttningarna ger relativt hög luftfuktighet i svackorna där de rinner. I delar av området är skogen på Valvkullens sluttningar urskogsartad.

Norra halvan av naturreservatet utgörs i huvudsak av grannaturskog med hög tillväxt samt relativt gott om inslag av våtmarker och våtmarksholmar med gamla, senvuxna granar. Inblandat i grannaturskogen förekommer ett tydligt inslag av gamla tallar (*Pinus sylvestris*) och äldre lövträd, främst björk (*Betula* ssp.) men även en del gamla sälgar (*Salix caprea*). Skogen är hänglavsrik och karaktäriseras av mycket gamla och storväxta granar och trädåldern ligger främst mellan 185 och 300 år, men en del träd är äldre än 360 år. Många av granarna i området är påtagligt grova och vissa överskrider 80 centimeter i brösthöjdsdiameter. Tillgången till död ved är bitvis sparsam och bitvis riklig och utgörs av såväl stående som liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. Den döda veden är i regel grov till mycket grov. En hel del av stående torrträd har bohål.

Upp mot Valvkullens topp växer gammal, senvuxen, hänglavsrik granskog med inslag av tall i en skog- och våtmarksmosaik. Skogen är relativt gles och det finns björkansamlingar i gläntorna. Förekomsten av död ved är i denna del relativt god för att vara i en skog med låg tillväxttakt.

I södra delen av området utgörs skogen längs sluttningarna i huvudsak av hänglavsrik senvuxen grannaturskog. En del mindre inslag av hållmarkstallskog förekommer. Lövträd finns främst i form av klen björk och en del inslag av rönn (*Sorbus aucuparia*) och säl. Tillgången till död ved utgörs främst av senvuxna döda träd med lång nedbrytningstid.

Marken är i huvudsak av frisk blåbärstyp (*Vaccinium myrtillus*) och fältskiktet domineras främst av bärris men i vissa delar av sluttningarna samt i fuktiga stråk och längs bäckarna förekommer gott om inslag av både hög- och lågörter. Bland de naturvårdsarter som registrerats i området förekommer flera fynd av vedsvampar och lavar som indikerar lång kontinuitet av gamla träd och död ved. Typiska arter som påträffats på gammal gran och gammal senvuxen gran är granticka (*Porodaedalea chrysoloma*) och gammelgransskål (*Pseudographis pinicola*) och på grov liggande död gran förekommer gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*), rynkskinn (*Phlebia centrifuga*) och rosenticka (*Fomitopsis rosea*). I området har även den rödlistade suboceaniska arten norsk näverlav (*Platismatia norvegica*) observerats på klippblock. Norsk näverlav växer främst på äldre björkar och granar samt på klippblock och är en indikatorart för områden med hög och jämn luftfuktighet och lång trädkontinuitet. På äldre säl, i den norra delen av området, förekommer riklig påväxt av njurlavar (*Nephroma* sp.) och gamla björkar är draperade med hänglavar. Örtar som det finns rikligt av i området är

bland annat nordisk stormhatt (*Aconitum lycoctonum* subsp. *septentrionale*), ormbär (*Paris quadrifolia*), kabbleka (*Caltha palustris*) och kransrams (*Polygonatum verticillatum*). Även en del inslag av naturvårdsarter som orkidéerna jungfru Marie nycklar (*Dactylorhiza maculata* subsp. *maculata*) och spindelblomster (*Neottia cordata*) förekommer bland örterna.

Skogen och våtmarkerna är opåverkade av dikning och det mesta av skogen i naturreservatsområdet är i stort sett opåverkad av huggning. I vissa partier finns dock stubbar som visar att plock- och dimensionhuggning har förekommit i liten skala. Delområdet precis norr om Svantjärnen har dock plockhuggits tämligen hårt. På ett par små delområden i sydost (drygt två hektar) har hyggesbruk bedrivits i slutet på 1980-talet eller i början på 1990-talet.

Området där naturreservatet är beläget ligger till stora delar inom bland annat renbetesfjäll och åretruntland för Ohredahke sameby.

En mer omfattande beskrivning samt artförteckning finns i skötselplanen, bilaga 4a.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
2. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. rensa diken, dika, kulvertera dike, dämna, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
6. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
7. införa för området främmande växt- eller djurart,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringssämnen,
9. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark.

10. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

11. riva bäverdammar eller bäverhyddor.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar anläggs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats markerad på karta, bilaga 1,
3. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
4. undersökning och dokumentation av mark, vegetation, vatten samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva upp växter, plocka ris, mossor, lavar och vedlevande svampar eller på annat sätt samla in arter av alla slag annat än plocka blommor, bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära, eller flyga drönare nära, rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, sjöbotten, block, växtlighet, torrträd, eller annan död ved,
4. elda, annat än med medhavd ved,
5. införa och/eller sprida främmande arter och övriga för området icke naturligt förekommande arter.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan ska inom andra lagar och förordningar inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst, vid sjukfall samt vid polisiära ärenden,
- d) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand,
- e) länsstyrelse och kommunal personal att om nödvändigt framföra motordrivet fordon,
- f) jakt enligt Jaktlag (1987:259)

- g) den Länsstyrelsen uppdrar åt att inventera djur samt jaga med stöd av myndighetsbeslut om skyddsjakt som skett med stöd av jaktförordningen, inklusive köra med motorfordon,
- h) fiske enligt gällande lagar och bestämmelser,
- i) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- j) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående motorfordon (<450kg), där fordon, hastighet och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- k) röjning av buskar och små träd i syfte att upprätthålla rågångar mellan fastigheter,
- l) normalt underhåll av befintliga vägar inom och på gränsen till naturreservatet, markerade på karta bilaga 1, där innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen ska A och C-föreskrifterna ovan inte heller utgöra hinder för:

- m) uppförande av jakttorn eller små på ny plats,
- n) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog,
- o) skötsel av kulturlämning markerad på karta, bilaga 1,
- p) att genomföra vetenskapliga undersökningar som innefattar insamling av arter eller har annan påverkan på naturmiljön.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

År 2016 inkom en markägare i området med ett Nya KOMET-ärende till Skogsstyrelsen. Nya KOMET-ärenden var ärenden där markägaren själv tog initiativ till skydd av värdefull skog (kallas numera Intresseanmälan om formellt skydd). Vid inventering av området var Skogsstyrelsens bedömning att området hade mycket höga naturvärden. Skogsstyrelsens bedömde dock också att området med mycket höga naturvärden var avsevärt större än den enskilda fastigheten som inkommit som Nya KOMET-ärende. Bland annat fanns en bolagsnyckelbiotop (Statens Fastighetsverk) relativt nära fastighetsgränsen till KOMET-ärendet. Skogsstyrelsen lämnade 2018 över ärendet till Länsstyrelsen för utredning av bildande av formellt områdesskydd. Länsstyrelsen i Jämtlands län inventerade området 2019 och efter godkännande från Naturvårdsverket kontaktades fler markägare och informerades om planerna att bilda naturreservat. Gränsen ska

mätas in enligt Naturvårdsverkets riktlinjer och i enlighet med beslutskartan, bilaga 1.

Uppdragen att värdera objekt och sköta förhandlingar för privata markägare har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingarna och förhandlingarna för markägare till del av Sjoutnäset 1:5, 1:6 och 1:65 avslutades 2022 då överenskommelser om intrångsersättning med berörda markägare var klara.

Under år 2023 utökades den tänkta naturreservatsgränsen med cirka 395 hektar från fastigheten Svansele 1:10. Den tillkommande delen har av Länsstyrelsen sedan tidigare kända höga naturvärden. Marken, som liksom Sjoutnäset 1:3 är ägd av Statens Fastighetsverk (SFV), är en del i Naturvårdsverkets (NV) arbete för att fjällnära skogar med höga naturvärden som ägs av SFV ska få ett långsiktigt formellt skydd. Utgångspunkten i förhandlingarna mellan SFV och NV är att NV ska ta över som ägare till dessa fjällnära skogar efter lantmäteriförrättning. Under andra halvan av 2024 utökades naturreservatet ytterligare med 24,3 hektar vatten.

Under 2024 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörd sameby samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom sju yttranden till Länsstyrelsen, varav två med synpunkter.

Synpunkter inkom från Sveriges geologiska undersökning (SGU) om att det tydligt bör framgå av reservatsföreskrifterna att undersökning och kartläggning av malmpotentiella områden samt inventering av minerafyndigheter ska tillåtas när den utförs av statlig myndighet. SGU anser att ett undantag från föreskrifterna bör finnas. Undantaget som SGU föreslår innebär ett generellt undantag för en verksamhet som inte ryms inom syftet för naturreservatsbildningen. Syftet med naturreservatet är att ge ett långsiktigt skydd av området. Föreskrifterna ska återspegla syftet samt det allmänna intresset att bevara området. Att besluta om ett generellt undantag på det sätt SGU föreslår är inte möjligt inom Länsstyrelsens föreskriftsrätt. Föreskrifter om att tillåta en verksamhet som strider mot syftet med naturreservatet kan alltså inte meddelas. Möjlighet att söka dispens från reservatsföreskrifterna finns om behov uppstår.

Synpunkter inkom även från Svenska Samernas Riksförbund (SSR). De ställer sig frågande till avsaknaden av angiven samrådsplikt med berörd sameby vid åtgärder inom naturreservatet och vill ha ett tillägg om att samrådsplikt med sameby råder vid åtgärder som kan påverka renskötseln. Eftersom det inte kommer att utföras några åtgärder i naturreservatet, då inriktningen är fri utveckling, så har Länsstyrelsen inte lagt till någon information om att samråd ska genomföras. SSR framför även att det är av stor vikt att Länsstyrelsen beaktar de synpunkter berörd sameby framför. Berörd sameby har delgivit förslag till beslut och inga synpunkter har inkommit på förslaget till beslut för bildande av naturreservatet Valvkullen.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning och motivering

Området vid Valvkullen är topografiskt varierat och har mycket höga naturvärden knutna till rörligt markvatten, gamla grova granar, gamla senvuxna granar, gamla lövträd och tallar, stående och liggande död ved, fuktiga svackor samt orörda våtmarker.

Marken är huvudsakligen frisk men i lägre partierna och längs bäck-och surdrag förekommer fuktig mark och högre luftfuktighet. I området förekommer även inslag av våtmark och torra hållmarksimpediment. Sammantaget leder detta till växlande naturförhållanden som ger en stor variation av livsmiljöer och gynnar ett brett spektrum av arter. Området gränsar även till Nåsjön och ett formellt skydd av en del av stranden bidrar delvis till att skydda de limniska miljöerna i sjön.

I den norra halvan av området är omkring hälften av skogen klassad som näringsrik grannaturskog med hög bonitet. I hela området är den grandominerade naturskogen hänglavs- och vedsvampsrik och har hög medelbeståndsålder med en mycket tydlig träd- och lågakontinuitet. Fynd av vedsvampar som indikerar lång lågakontinuitet, så som rynkskinn och rosenticka har gjorts på flera ställen. God kontinuitet av gamla träd och död ved samt att skogen är flerskiktad, olikåldrig och har en hög medelålder på beståndsnivå förväntas ge en fortsatt god tillgång till substrat. Detta ger i sin tur stora möjligheter för långsiktig biologisk mångfald och goda överlevnadschanser för naturvärdesarter. Skogen är vidsträckt och liksom våtmarkerna har den en hög grad av naturlighet. Det obrutna skogslandskapet ger en karaktär av vildmark, orördhet och ostördhet. I delar av området är skogen på Valvkullens sluttningar urskogsartad. Förutom av skog utgörs området bland annat av cirka 166 hektar öppen, orörd, våtmark.

Denna typ av stora naturskogar med höga naturvärden är av stor vikt för till exempel lavskrika (*Perisoreus infaustus*), spillkråka (*Dryocopus martius*), talltita (*Poecile montanus*) och tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*). Lavskrikan är inte upptagen på 2020 års rödlista, som de andra tre arterna är, men är beroende av stora revir i naturskogar och 2024 uppnår lavskrikan enligt Skogsstyrelsen inte en tillfredställande populationsstorlek i Jämtlands län.

Skog med hög bonitet, och som finns i delar av området, är en underrepresenterad skogstyp både nationellt och i Jämtlands län. Området är även beläget inom ett landskapsavsnitt, en av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt utpekad värdeetrakt (Frostvikenfjällen) framtaget inom arbete med grön infrastruktur, med särskilt höga ekologiska bevarandevärden för granskog. I sådana trakter finns täthet av värdekärnor med djur- och växtliv samt biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer. Skog med hög bonitet, större urskogsartade skogar i boreal region och fastigheter med skogsbiologiska värdekärnor inom värdeetrakter samt större urskogsartade skogar (över 200 hektar i sydboreal region) ska enligt "Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark" från 2017, prioriteras för formellt skydd.

Området gränsar även till det redan befintliga naturreservatet Saxvattnet vilket är cirka 5372 hektar stort och utgörs av sammanhängande orörda naturmiljöer med skog, våtmark, sjö, urskogsartad skog och fjällmiljöer. Cirka 2451 hektar av Saxvattnet utgörs av skogsmark och cirka 1530 hektar utgörs av öppen våtmark. Närheten från Valvkullen till ett stort skyddat område ger en hög ekologisk funktionalitet där spridning av hotade arter är en viktig del. Området, tillsammans med naturreservatet Saxvattnet, är även en del av det stora sammanhängande området av fjällnaturskogar och fjällnära naturskogar som sträcker sig längs med hela den svenska fjällkedjan och som har en mycket stor ekosystemmångfald och en hög ekologisk funktionalitet. Bildning av naturreservat hjälper till att bevara dessa fjällnära kontinuitetsskogar.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. *Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat.*

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar, Myllrande Våtmarker, Storslagen fjällmiljö* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Utöver Länsstyrelsens egna naturvärdesinventeringar har delar av området inventerats av SFV. År 2008 registrerade SFV en cirka 42 hektar stor nyckelbiotop i området. Nyckelbiotopen gäller grandominerade ofta fuktiga skogar på mark med få naturliga störningar.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Den norra delen av naturreservatet Valvkullen berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv (Fjällvärlden i Jämtlands län; enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken).

Länsstyrelsen bedömer att bildande av naturreservatet Valvkulle går väl ihop med detta riksintresse.

Gällande översiktsplan för Strömsunds kommun, antagen 2022, pekar ut delar av naturreservatet som område av riksintresse för rörligt friluftsliv. Vissa delar av naturreservatet pekas ut som område med instabila slänter med mycket kraftig lutning. Tillägg till Strömsunds kommuns Översiktsplan - Vindkraft, antagen 2019, pekar inte ut området som intressant för vindkraft.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som är grunden till vår välfärd och livskvalitet. Bildandet av naturreseptatet Valvkullen har inverkan på ett flertal ekosystemtjänster. I tabell 1 listas de ekosystemtjänster som långsiktigt bedöms påverkas av naturreseptatsbeslutet.

Att bevara biologisk mångfald i betydelsen av en mångfald av livsmiljöer, arter och gener ger med stor sannolikhet en positiv påverkan på de flesta av ekosystemtjänsterna. Detta eftersom det inte alltid är känt hur arterna interagerar och vilka arter som kan vara nyckelarter eller hörnstenar i att upprätthålla de funktionella ekosystem som ligger till grund för ekosystemtjänster. Biologisk mångfald finns endast med under kategori ”Stödande” i tabell 1 men får ses som en viktig del av alla kategorier.

Att formellt skydda natur kan vara negativt för vissa ekosystemtjänster. Inom ramen för regeringens beslutade miljömål har miljö kvalitetsmål och konkreta etappmål satts upp för bland annat formellt skydd av natur. I samband med detta har en övergripande bedömning gjorts av påverkan för vissa ekosystemtjänster såsom till exempel produktion av skogsråvara. En nationell politisk avvägning mellan till exempel virkesuttag och bevarande av skogar med höga naturvärden är alltså redan gjord.

Tabell 1. Bildandet av naturreseptatet Valvkullens långsiktiga effekt på ekosystemtjänster där P står för en överlag positiv effekt och N står för en överlag negativ effekt på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Stödande	Primärproduktion där växter och bakterier omvandlar oorganiska ämnen till organiska ämnen.	P
	Biologisk mångfald inklusive bevarande av livsmiljöer, hotade arter och andra arter samt genpooler.	P
	Biogeokemiska kretslopp där ekosystemen bidrar till cirkulation av grund- och näringsämnen samt vatten.	P
	Ekologiska samspel i näringsvävans dynamik och evolutionära processer.	P
	Bildande av jordmån vid nedbrytning av växtdeklar.	P
	Tillhandahållande av livsmiljöer för populationer av arter med olika funktioner under alla stadier av individernas livscykel.	P
Reglerande & bevarande	Biologisk städning, inklusive vattenrening, samt återföring av mineraler och näringsämnen via mikroorganismer, svampar, växter, djur och alger.	P
	Global klimatreglering genom kolbindning, det vill säga upptag av koldioxid, utförd av växter och mikroorganismer.	P
	Lokal klimatreglering genom skogars, växters och vattnets reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet.	P
	Pollinering och fröspridning via insekter, fåglar och andra djur.	P
	Flödesreglering och erosionsskydd såsom dämpning av avrinning, flöden och skred.	P
	Flödesreglering och erosionsskydd såsom dämpning av avrinning, flöden och skred.	P
	Upprätthållande av markens kvalitet och struktur via rötter, maskar, insekter, växters kvävefixering, svampars mineralfixering, med mera.	P

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Försörjande	Virke.	N
	Jakt, bär- och svampplockning samt renskötsel.	P
	Bioenergi från skog.	N
	Biobaserade kemikalieråvaror som tillexempel råmaterial för medicin, tjära och terpentin.	N
Kulturella	Uppskattning av naturen av etiska skäl och som inspirationskälla samt ett naturarv för att bevara naturens egenvärden för framtida generationer genom till exempel utmarksbete.	P
	Estetiska värden där egenskaper hos naturmiljöer möjliggör estetiska naturupplevelser.	P
	Områden som resurs för forskning, utbildning och mänsklig interaktion med naturen.	P

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Annelie Johansson samt handläggare Maria Gylle, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Maria Gylle

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna

Jämtlands tidning, Länstidningen och Östersundsposten. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Detta beslut påverkar inte rätten till renskötsel på annans mark.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Organiserad verksamhet är tillåten inom naturreservatet, under förutsättningen att själva aktiviteten som bedrivs inte förbjuds i reservatsföreskrifterna och/eller av andra lagar och bestämmelser. Organiserad verksamhet är när en lärare eller ledare för en organisation/företag planerar att genomföra ett arrangemang med deltagare enligt förutbestämd plan/färdväg/rutt. Det är organisatörens ansvar att bedöma hur planerade aktiviteter kan komma att påverka naturen och andra utövare, samt känna till naturreservatets föreskrifter och naturvärden, miljöbalkens kunskapskrav samt skyldigheter och försiktighetsmått som följer av allemansrätten. Organisatören kan alltid kontakta Länsstyrelsen för att rådgöra om hur verksamheten bäst kan genomföras inom naturreservatet.

Vid vistelse i naturreservatet är det viktigt att utöver naturreservatets föreskrifter även följa föreskrifter och förbud enligt andra gällande lagar. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- terrängkörning, inklusive generellt förbud mot barmarkskörning, enligt 1 § terrängkörningslagen (1975:1313).

Vid terrängkörning, med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen (1978:594) ska fordon, färdväg och hastighet väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador. I de fall då snödjupet är litet eller snön så lös att fordonet kommer i kontakt med marken räknas körningen som barmarkskörning.

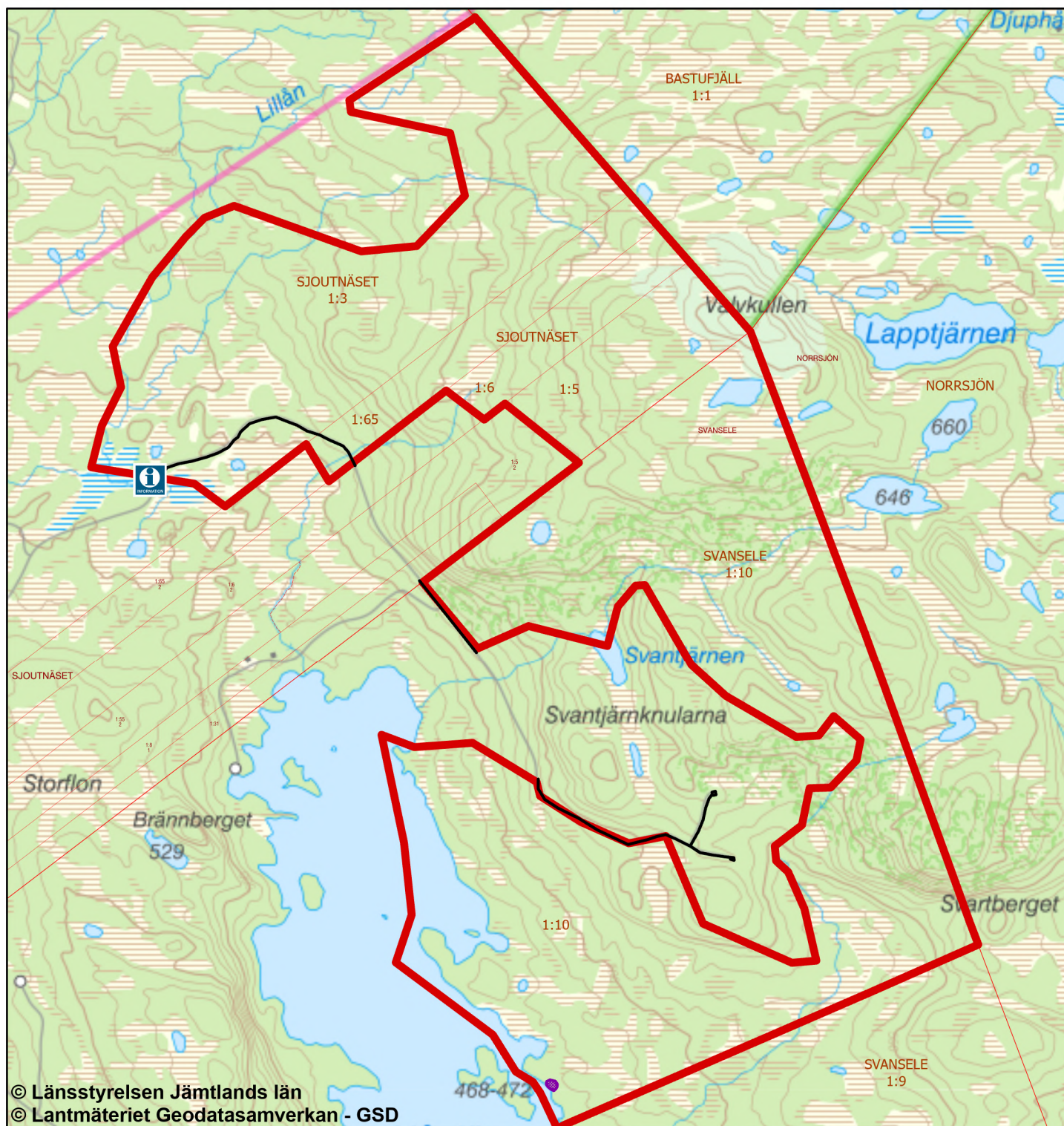
Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutskarta	Visar naturreservatets gränser.
2.		Översiktskarta	Visar var i Jämtlands län som naturreservatet ligger
3.		Underhåll av väg	
4.		Skötselplan	
	4a	Skötselplankarta	Skötselplankarta som visar var i naturreservatet den biologiska mångfalden förväntas främjas bäst genom fri utveckling.

Naturreservatet Valvkullen

Beslutskarta

- Gräns för naturreseptatet Valvkullen
- Informationstavla omfattad av föreskrift B2
- Väg omfattad av undantag l) från föreskrifter
- Kulturlämning omfattad av undantag o) från föreskrifter

0 500 1 000 m

Skala: 1:25 000

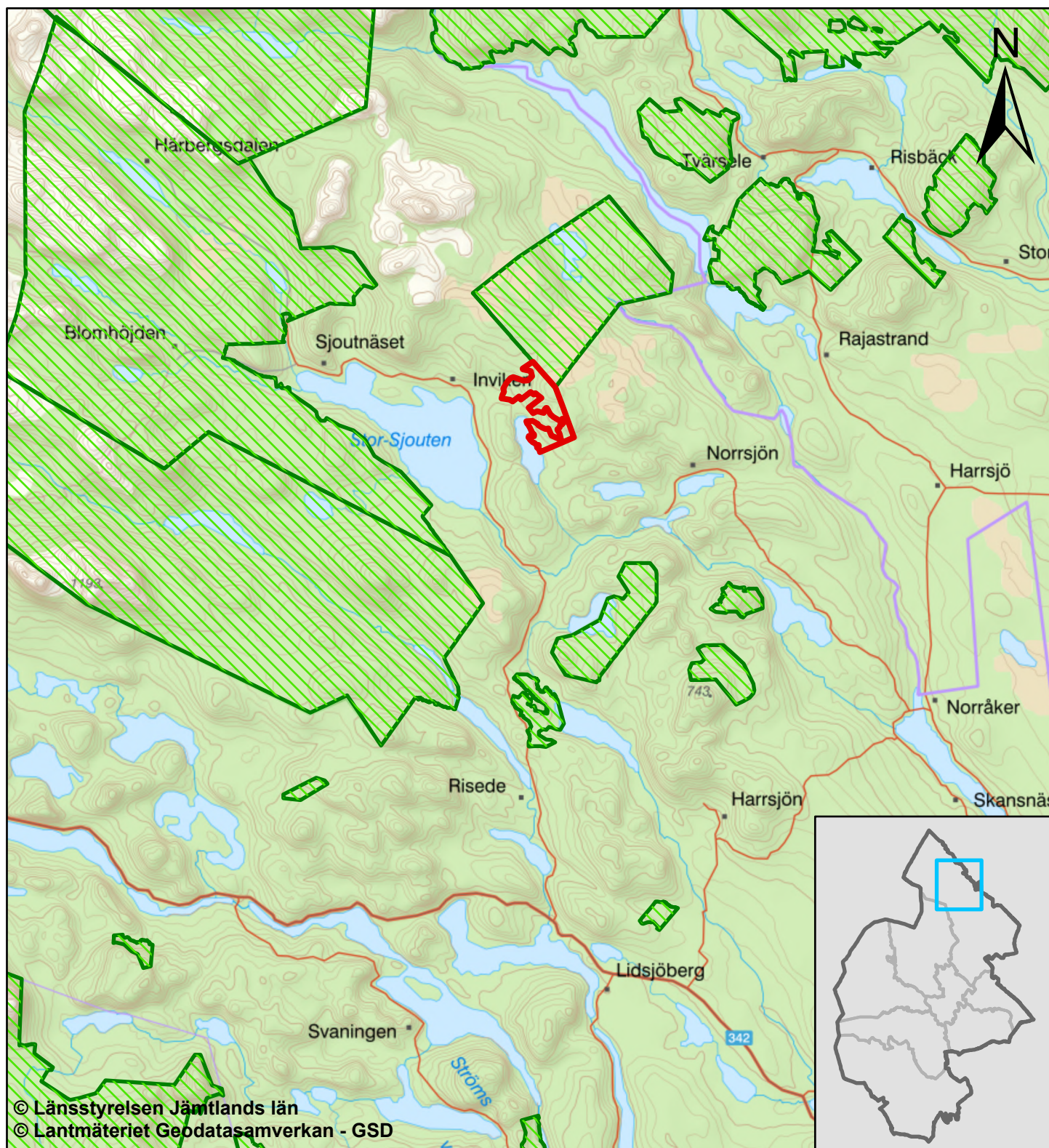

Höjdkurvor 5 m intervall

Naturreservatet Valvkullen

Översiktskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Naturreservatet Valvkullen
- Övriga naturreservat

0 10 20 km
Skala: 1:300 000

Underhåll av väg

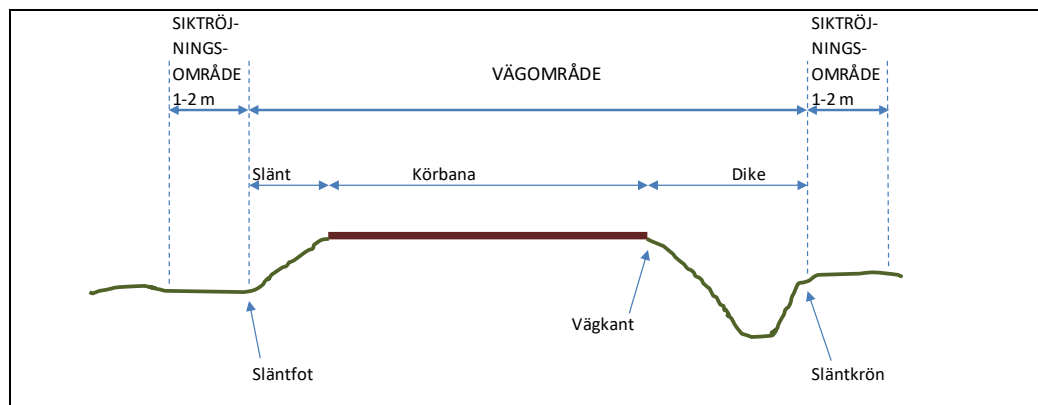
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

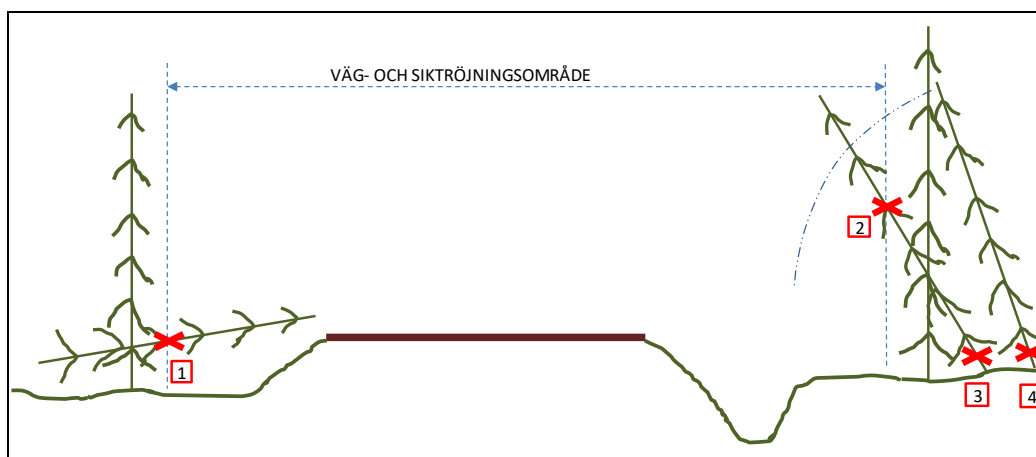
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länssstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länssstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, ska väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Valvkullen

Innehållsförteckning

Skötselplan för naturreservatet Valvkullen	1
BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	6
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	6
PLANDEL	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	7
Skötselområde A – Skog- och våtmarksmosaik med grannaturskog präglad av intern dynamik (725 hektar)	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden	9
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	9
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
Övriga uppgifter	10
Uppföljning	10
Tillsyn.....	10
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10
Källförteckning	10

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets näringsrika grandominerade naturskog och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda och ostörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet med naturreservatet är även att bidra till att de sammanhängande fjällnära kontinuitetsskogarna bevaras.

Syftet förväntas uppnås genom att skogsmark, våtmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Valvkullen
Län	Jämtland
Kommun	Strömsund
Fastigheter	Del av Sjoutnäset 1:5, 1:6 och 1:65 samt del av nuvarande Sjoutnäset 1:3 och Svanssele 1:10
Markägare	Enskilda markägare och Staten
Areal	724,7 hektar, varav 358,6 hektar produktiv skogsmark och 32,1 hektar vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Områdesbeskrivning

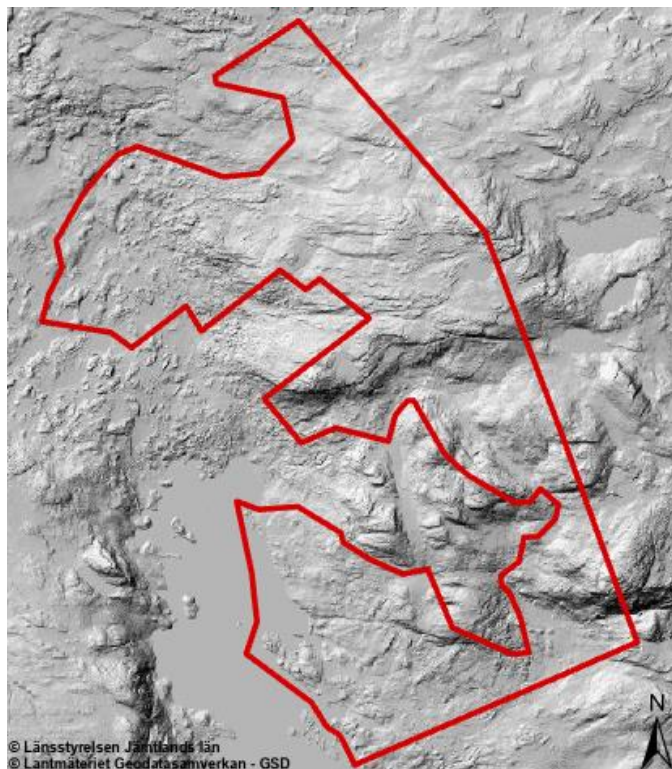
Landskap och läge

Naturreservatet Valvkullen är beläget i Strömsunds kommun, cirka 30 kilometer nordost om Lidsjöberg och två kilometer öster om Inviken. Området är 725 hektar stort och utgörs i huvudsak av berget Valvkullens långsträckta nordväst-, väst- och sydvästsluttningar. Höjden sträcker sig från cirka 720 meter över havet på Valvkullens topp i östra delen av området, till cirka 470 meter över havet nere vid Nåsjön i områdets sydvästra del. Längs sluttningarna rinner näringsrikt markvatten, vilket ger förutsättningar för god tillväxt. Inblandat i naturskogen förekommer gott om våtmarker och en del hållmarksinpediment, bäckar och små tjärnar. Bäckarna som rinner längs sluttningarna ger relativt hög luftfuktighet i svackorna där de rinner.

Geologiska förhållanden

Naturreservatet ligger inom den naturgeografiska regionen ”Nordlig boreal i inre Lappland”. I terrängen utefter sluttningarna förekommer åsar, sänkor, branter, hållar och block. Block förekommer främst i den norra delen av området. I den västra och den sydöstra delen av området förekommer delvis skogbevuxna bergbranter som mestadels sluttar mot sydväst (figur 1). Berggrunden i området utgörs i huvudsak av en blandning av granatglimmerskiffer,

kvarts-fältspatskiffer och kalkig glimmerskiffer samt en liten del med metafältspatsandsten, metagråvacka, arkos och lerskiffer. Jordarterna utgörs främst av morän och en del berg i dagen.

Figur 1. Höjdskuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer inom naturreservatet Valvkullen.

Skog och våtmark

Skogen i området är främst gammal grandominerad (*Picea abies*) naturskog som är präglad av intern beståndsdynamik, där gamla träd dör och faller och nya växer upp. I delar av området är skogen på Valvkullens sluttningar urskogsartad.

Norra halvan av naturreservatet utgörs i huvudsak av grannaturskog med hög tillväxt samt relativt gott om inslag av våtmarker och våtmarksholmar med gamla, senvuxna granar. Inblandat i grannaturskogen förekommer ett tydligt inslag av gamla tallar (*Pinus sylvestris*) och äldre lövträd, främst björk (*Betula* ssp.) men även en del gamla sälgar (*Salix caprea*). Skogen är hänglavsrik och karaktäriseras av mycket gamla och storväxta granar och trädåldern ligger främst mellan 185 och 300 år, men en del träd är äldre än 360 år. Många av granarna i området är påtagligt grova och vissa överskrider 80 centimeter i brösthöjdsdiameter. Tillgången till död ved är bitvis sparsam och bitvis riklig och utgörs av såväl stående som liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. Den döda veden är i regel grov till mycket grov. En hel del av stående torrträd har bohål.

Upp mot Valvkullens topp växer gammal, senvuxen, hänglavsrik granskog med inslag av tall i en skog- och våtmarksmosaik. Skogen är relativt gles och det finns björkansamlingar i gläntorna. Förekomsten av död ved är i denna del relativt god för att vara i en skog med låg tillväxttakt.

I södra delen av området utgörs skogen längs sluttningarna i huvudsak av hänglavsrik senvuxen grannaturskog. En del mindre inslag av hållmarkstallskog förekommer. Lövträd finns främst i form av klen björk och en del inslag av rönn (*Sorbus aucuparia*) och sälg. Tillgången till död ved utgörs främst av senvuxna döda träd med lång nedbrytningstid.

Marken är i huvudsak av frisk blåbärstyp (*Vaccinium myrtillus*) och fältskiktet domineras främst av bärris men i vissa delar av sluttningarna samt i fuktiga stråk och längs bäckarna förekommer gott om inslag av både hög- och lågörter. Bland de naturvårdsarter som registrerats i området förekommer flera fynd av vedsvampar och lavar som indikerar lång kontinuitet av gamla träd och död ved. Typiska arter som påträffats på gammal gran och gammal senvuxen gran är granticka (*Porodaedalea chrysoloma*) och gammelgransskål (*Pseudographis pinicola*) och på grov liggande död gran förekommer gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*), rynkskinn (*Phlebia centrifuga*) och rosenticka (*Fomitopsis rosea*). I området har även den rödlistade suboceaniska arten norsk näverlav (*Platismatia norvegica*) observerats på klippblock. Norsk näverlav växer främst på äldre björkar och granar samt på klippblock och är en indikatorart för områden med hög och jämn luftfuktighet och lång trädkontinuitet. På äldre sälg, i den norra delen av området, förekommer riklig påväxt av njurlavar (*Nephroma* sp.) och gamla björkar är draperade med hänglavar. Örtar som det finns rikligt av i området är bland annat nordisk stormhatt (*Aconitum lycoctonum* subsp. *septentrionale*), ormbär (*Paris quadrifolia*), kabbleka (*Caltha palustris*) och kransrams (*Polygonatum verticillatum*). Även en del inslag av naturvårdsarter som orkidéerna jungfru Marie nycklar (*Dactylorhiza maculata* subsp. *maculata*) och spindelblomster (*Neottia cordata*) förekommer bland örterna.

Skogen och våtmarkerna är opåverkade av dikning och det mesta av skogen i naturreservatsområdet är i stort sett opåverkad av huggning. I vissa partier finns dock stubbar som visar att plock- och dimensionhuggning har förekommit i liten skala. Delområdet precis norr om Svantjärnen har dock plockhuggits tämligen hårt. På ett par små delområden i sydost (drygt två hektar) har hyggesbruk bedrivits i slutet på 1980-talet eller i början på 1990-talet.

Naturvårdsarter

I artförteckningen nedan, tabell 1 anges de naturvårdsarter som hitintills registrerats i naturreservatet Valvkullen. Naturvårdsarter är enligt ArtDatabanken arter som är extra skyddsvärda, arter som indikerar att ett område har höga naturvärden eller arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Inom begreppet naturvårdsarter återfinns rödlistade arter, fridlysta arter, nyckelarter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter.

Tabell 1. Artförteckning över hitintills funna rödlistade arter i naturreservatet Valvkullen samt arter som indikerar höga naturvärden inom området.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	S-art
Lavar			
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, ”	
Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT	
Vitgrynig nållav	<i>C. subroscida</i>	NT, ’	
Skinnlav	<i>Leptogium saturninum</i>		S
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT	

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	S-art
Skrovellav	<i>L. scrobiculata</i>	NT, ””	
Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>		S
Luddlav	<i>N. resupinatum</i>		S
Njurlavar	<i>Nephroma spp.</i>		S
Korallblylav	<i>Parmeliella triptophylla</i>		S
Norsk näverlav	<i>Platismatia norvegica</i>	VU, ”	
Gytterlav	<i>Protopannaria pezizoides</i>		S
Rödbrun blekspik	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT	
Svampar			
Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>		S
Vedticka	<i>Fuscoporia viticola</i>		S
Doftticka	<i>Haploporus odoratus</i>	VU, §, ””	
Harticka	<i>Pelloporus leporinus</i>	NT, ”	
Ullticka	<i>Phellinidium ferrugineofuscus</i>	NT	
Gränsticka	<i>Phellopilus nigrolimitatus</i>	NT, ”	
Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU, ”	
Granticka	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	NT, ’	
Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT, ’	
Rosenticka	<i>Rhodofomes roseus</i>	NT, ”	
Mossor			
Mörk husmossa	<i>Hylocomiastrum umbratum</i>		S
Kärlväxter			
Jungfru Marie nycklar	<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	§	S
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	§	
Spindelblomster	<i>Neottia cordata</i>	§	S
Fåglar			
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT, §	

Förklaringar till kolumnen Kategori: Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2020 där VU = Sårbar (Vulnerable) och NT = Missgynnad (Near Threatened). § = Skyddad enligt Artskyddsförordningens (SFS 2007:845) paragraf 4, 5, 6, 7, 8 eller 9. Indikatorer: ’ = Art som indikerar gammal skog eller gamla träd. ” = Art som indikerar kontinuitetsskog eller kontinuitet av död ved. ”” = Art som indikerar lövträdskontinuitet eller gamla lövträd. Förklaringar till kolumnen S-art: S = Art som inte är rödlistad men ändå en naturvårdart som signalerar höga naturvärden enligt Skogsstyrelsen 2023.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

I Områdets sydvästra delar, vid Nåsjöns strand, finns en kulturlämning i form av en husgrund från en skogshuggarkoja (Objektid. 1008186). Inga kända fornlämningar finns registrerade men en del för Länsstyrelsen okända samiska forn- och/eller kulturlämningar förekommer troligtvis inom området. En del stubbar inom naturreservatet visar att det har förekommit småskalig plock- och dimensionhuggning i området. Eventuellt kan myrslätter och skogsbete ha förekommit inom området.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget ligger till stora delar inom renbetesfjäll, åretruntland, trivselland, förvinterland och totala renbetesområdet för Ohredahke sameby. En liten del av norra delen av naturreservatet ligger även inom Ohredahke samebys förhöstland, höstland, vårvinterland, vårland, försommarland och kalvningsland.

Friluftsliv

Naturreservatet Valvkullen nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till för jakt, vandring, svamp- och bärplockning, turskidåkning samt fiske.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Näringsrik grandominerad naturskog med hög andel gamla, grova träd och rikligt med död ved.
- Naturlig hydrologi och rörligt markvatten.
- Väl utvecklad intern beståndsdynamik, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved.
- Skogslandskap med karaktär av vildmark, orördhet och ostördhet.
- Naturskogsområdets storlek och mångformighet med dess livsmiljöer för en stor mångfald av arter.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar och lavar samt marklevande svampar och hålhäckande fåglar.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet, men om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet består av ett skötselområde (A) som utgörs av en skog- och våtmarksmosaik med hänglavs- och vedsvampsrik grandominerad naturskog där höga till mycket höga naturvärden är knutna till rörligt markvatten, gamla grova granar, gamla senvuxna granar, gamla lövträd och tallar, stående och liggande död ved, fuktiga svackor samt orörda våtmarker. Området är inte helt opåverkat av brand men nuvarande naturvärden är knutna till intern beståndsdynamik.

Skötselområde A – Skog- och våtmarksmosaik med grannaturskog präglad av intern dynamik (725 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet är topografiskt varierat och i terrängen längs sluttningar förekommer åsar, sänkor, branter, hållar och block. Block förekommer främst i den norra delen av området. I den västra och den sydöstra delen av skötselområdet förekommer delvis skogbevuxna bergbranter som mestadels sluttar mot sydväst. Inblandat i naturskogen förekommer gott om våtmarker och en del hållmarksinpediment, bäckar och små tjärnar (figur 2). Marken är huvudsakligen av frisk blåbärstyp men i lägre partierna längs bäck- och surdrag förekommer fuktig mark. Skogen i skötselområdet är i flerskiktad, hänglavs- och vedsvampsrik grandominerad naturskog med rikliga inslag av gamla senvuxna granar och gamla grova granar. Träd- och lågakontinuiteten i området är tydlig. I delar av området är skogen på Valvkullens sluttningar urskogsartad.

I norra halvan av naturreservatet utgörs cirka 50 % av grannaturskog av skog med hög bonitet. Många av granarna i skötselområdet är påtagligt grova och når en höjd som överstiger 24 meter. Tillgången till död ved är bitvis sparsam och bitvis riklig och veden är i regel grov till mycket grov. Upp mot Valvkullens topp växer gammal, senvuxen granskog i en skog- och våtmarksmosaik. Förekomsten av död ved är i denna del relativt god för att vara i en skog med låg tillväxttakt. I södra delen av skötselområdet utgörs skogen längs sluttningarna även där i huvudsak av senvuxen grannaturskog.

Skogsmarken utgör 475 hektar av skötselområdet varav cirka 359 hektar är produktiv skog. Generellt så utgörs naturtyperna av cirka 292 hektar granskog, cirka 131 hektar lövträdsblandad barrskog, cirka 12 hektar tallskog, 166 hektar öppen våtmark och 32 hektar öppet vatten samt en del öppen till glest trädbevuxen hållmark och trivialskog. Skötselområdet ligger nedanför gränsen för fjällnära skog.

Skogen och våtmarkerna i skötselområdet är opåverkade av dikning och det mesta av skogen i skötselområdet är i stort sett opåverkad av huggning. I vissa partier finns dock sparsamt med stubbar som visar att plock- och dimensionhuggning har förekommit i liten skala. Delområdet precis norr om Svantjärnen har dock plockhuggits tämligen hårt. På ett par små delområde i sydost (drygt två hektar) har hyggesbruk bedrivits i slutet på 1980-talet eller i början på 1990-talet.

Figur 2. Naturtypsbilder från skötselområde A.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av grandominerad naturskog med inslag av lövträd och tall samt våtmarker och hållmarksinpediment med hög grad av naturlighet. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik, med stor andel gamla träd samt rikligt med torrträd och liggande död ved av olika förmultningsgrad. Inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske och tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt genom naturliga processer. Skötselområdet ska vara fritt från körskador, ha en naturlig hydrologi och vara fritt från främmande arter. Det ska finnas rikliga och stabila populationer av för naturtyperna typiska arter inom artgrupperna bark- och vedlevande mossor, svampar och lavar, våtmarksarter samt marklevande svampar och hålhäckande fåglar. Arealen för de i skötselområdet ingående naturtyperna ska gemensamt utgöra 725 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Inga, bevarandemålen förväntas nås genom fri utveckling.
- Inventering av hänglav, bark- och vedlevande svampar och lavar samt vedlevande insekter. Detta för att få en fullständig kunskap om vad som finns inom själva naturreservatet samt även få en överskådlig kunskap om vad som kan finnas i liknande områden i norra delen av Jämtlands län.
- Vid observation av främmande arter tas växter bort genom mekaniska metoder och djur genom jakt.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Naturreservatet Valvkullen nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till för jakt, vandring, svamp- och bärplockning, turskidåkning samt fiske. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga naturvärden bli mer kända och detta tillsammans med närheten till naturreservatet Saxvattnet kan innebära ett ökat antal besökare. Områdets karaktär med stora höjdskillnader, blockighet och brist på stigar minskar dock sannolikheten för att det sker i nämnvärd omfattning.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets entré.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet finns i tabell 2.

Tabell 2. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Valvkullen samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio.	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser	1	Inom 2 år	Återkommande vid behov
Hela naturreservatet	Undanröjande av främmande arter	1	Vid behov	Återkommande vid behov
Hela naturreservatet	Upprättande av plan för inventeringar	1	Inom 3 år	Engångsåtgärd
Hela naturreservatet	Åtgärder enligt upprättad plan för inventeringar	1	Enligt plan	Enligt plan
Friluftsliv	Uppsättning av en informationstavla	1	Inom 1 år	Underhåll vid behov

Övriga uppgifter

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45
- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31
- Naturvårdsverket 2005. Naturskyddsåtgärder i skogmyrmosaiker. Vägledning. Naturvårdsverkets Rapport 5516.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.

Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.

Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.

Skogsstyrelsen 2020. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Skogsstyrelsen 2023. Kompletterande förteckning över Skogsstyrelsens signalarter, version 2023-1. Skogsstyrelsen, Jönköping

Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.

Strömsunds kommun 2022. Översiktsplan för Strömsunds kommun.

Strömsunds kommun 2019. Tillägg till Strömsunds kommuns Översiktsplanen - Vindkraft.

Källor på internet

Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.

Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan Risbäck 47-1, 1901, och Risbäck 47-6, 1934 samt Ekonomiska kartan Inviken 22F2-3c-d74, 1974.
<http://historiskakartor.lantmateriet.se>.

Naturvårdsverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald.

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>.

Naturvårdsverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>

Naturvårdsverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>.

Naturvårdsverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat.
<http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Forsök: <https://app.raa.se/open/forsok/>

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen
<http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Övriga källor

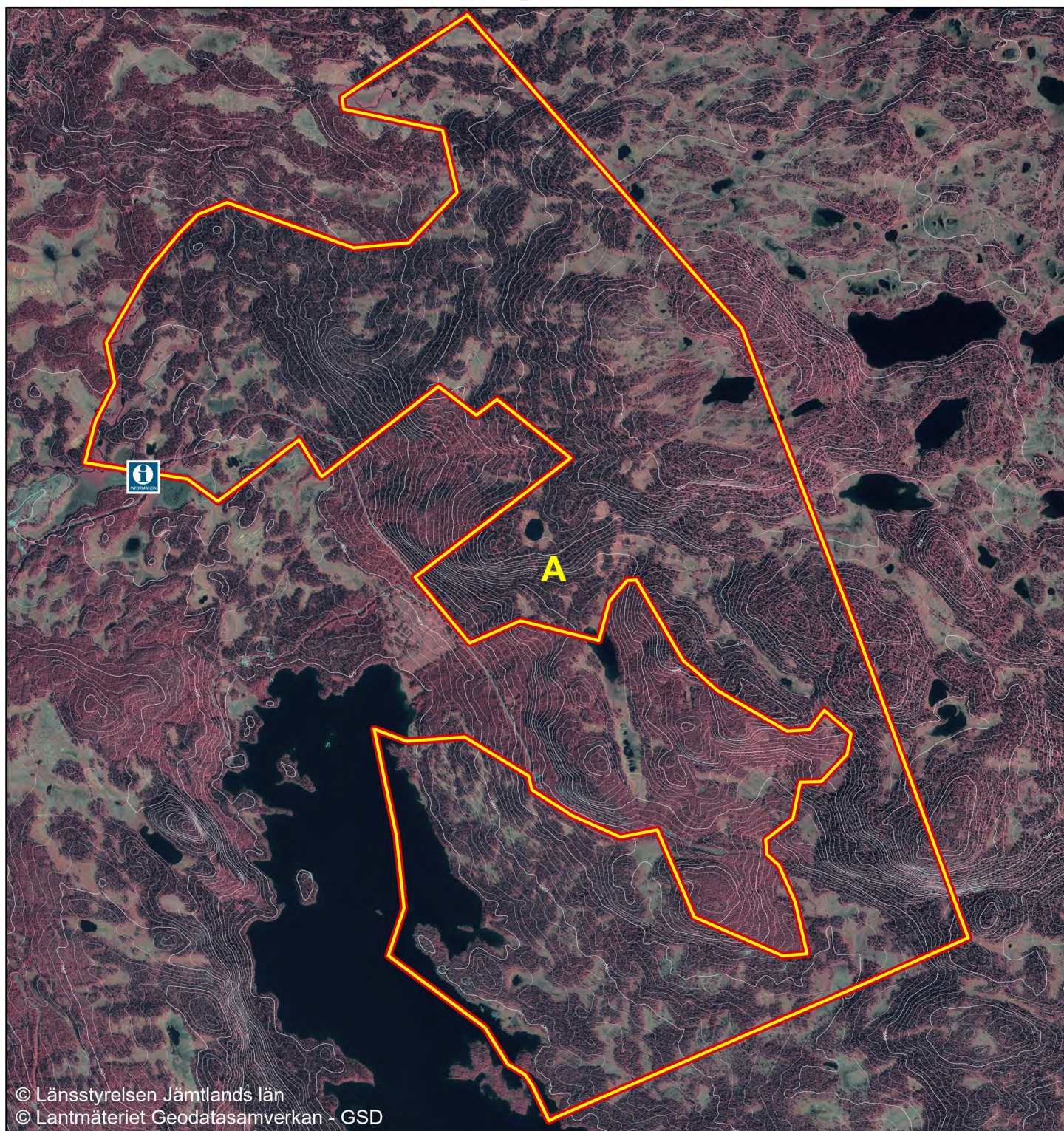
Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatabas 2024-01-23. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2024-01-23. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Naturreservatet Valvkullen

Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för naturreseptatet Valvkullen
- Informationstavla
- Skötselområde A: Fri utveckling

0 500 1 000 m

Skala: 1:25 000

Höjdkurvor 5 m intervall